

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL A.A. SKUNDO**

2026 m. gegužės d. Nr. S- (7-2025/188)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės (pranešėja), Kristinos Jakštienės, Raimondos Juodkaitės, Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo A.A. (toliau – Pareiškėjas) 2025-12-14 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2025-11-25 sprendimo Nr. (21.222 Mr) FR0682-262 (toliau – Inspekcijos sprendimas, skundžiamas sprendimas). Komisijos 2026-03-24 posėdyje Pareiškėjas ir jo atstovas advokatas B.B. dalyvavo tiesiogiai, Inspekcijos atstovas C.C. – nuotoliniu būdu. Posėdyje paaiškinimus teikė liudytojas DD..

Komisija n u s t a t ė:

Komisija 2026-01-06 sprendimu Nr. S-2025/2 (7P-2025/39) buvo sustabdžiusi Pareiškėjo 2025-12-14 skundo dėl Inspekcijos 2025-11-25 sprendimo Nr. (21.222 Mr) FR0682-262 nagrinėjimą iki kol paaiškės, ar yra pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 71 straipsnio nuostatas pasirašytas susitarimas tarp ginčo šalių arba yra atmestas pasiūlymas pradėti derybas.

Pagal Komisijos darbo reglamento, patvirtinto Komisijos pirmininko 2004-11-25 įsakymu Nr. 1-14 (Komisijos pirmininko 2024-08-01 įsakymo Nr. 1-2024/37 redakcija) „Dėl Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 44.4 papunktį Komisija gali nuspręsti skundo dėl mokestinio ginčo (jo dalies) nagrinėjimą sustabdyti, jeigu mokesčių mokėtojas ir mokesčių administratorius arba valstybės institucijos ar įstaigos, įgaliotos atlikti tam tikrus mokesčių administravimo veiksmus, pradėjo įstatymo nustatyta tvarka susitarimo dėl mokestinių prievolių dydžio procedūrą. Nagrinėjimas stabdomas iki vykdoma susitarimo sudarymo procedūra.

Inspekcija 2026-02-13 raštu Nr. (24.10-31-5Mr)-R-395 informavo Komisiją, jog nėra pagrindo pasirašyti susitarimą su Pareiškėju dėl mokesčių ir su jais susijusių sumų dydžio.

Atsižvelgus į tai, kad neliko aplinkybių, dėl kurių Pareiškėjo skundo nagrinėjimas buvo sustabdytas, Pareiškėjo 2025-12-14 skundo nagrinėjimas atnaujinamas ir skundas nagrinėjamas iš esmės.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos sprendimu ir prašo Komisijos: 1) panaikinti skundžiamo sprendimo dalį, pripažįstant Pareiškėjo apmokestinamosiomis pajamomis 174777,99 Eur sumą (vietoj 512000 Eur); 2) paskirtą baudą sumažinti iki 50 proc. dydžio; 3) atleisti nuo 20 proc. gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) delspinigių. Komisijos posėdžio metu Pareiškėjo atstovas patikslino skundo reikalavimą: prašė Komisijos panaikinti

Inspekcijos sprendimą ir Pareiškėjo skundą perduoti nagrinėti mokesčių administratoriui iš naujo; netenkinus šio prašymo Pareiškėjo atstovas prašė paskirtą GPM baudą sumažinti iki 50 proc. dydžio ir atleisti nuo 20 proc. GPM delspinigių.

Byloje nustatyta, kad Pareiškėjas 2019 m. disponavo 104053,81 Eur, 2020 m. disponavo 209294,19 Eur pajamomis, kurių pajamų šaltinių negali pagrįsti įstatymų nustatyta tvarka ir kurios nebuvo deklaruotos. Pareiškėjas pajamas panaudojo piniginių lėšų suteikimui UAB „A“ (toliau – Bendrovė) pagal avanso apyskaitas, paskolų sutartis.

Skunde nurodyta, kad Inspekcija Pareiškėjo pateiktų dovanojimų raštelį, kurių pagrindu Pareiškėjas iš savo tėvo D.D. gavo 512000 Eur, nevertino kaip įrodymų, pagrindžiančių jo papildomai turėtus pajamų šaltinius, ir sprendė, kad D.D. neturėjo finansinių galimybių sukaupti 512000 Eur, kuriuos būtų galėjęs dovanoti sūnui (Pareiškėjui).

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos išvadomis, jog D.D. negalėjo sukaupti bent dalies Pareiškėjui paskolintos sumos. Mokesčių administratorius tik abstrakčiai konstatavo, jog Pareiškėjas iš tėvo D.D. piniginių lėšų grynaisiais pinigais nėra gavęs, tačiau visiškai nevertino konkrečių faktinių aplinkybių, kodėl Pareiškėjas iš tėvo negalėjo gauti mažesnės piniginių lėšų sumos, jei tėvo turtinė padėtis leido tai padaryti.

Pareiškėjas nurodo, kad nei 2025-09-25 patikrinimo akte Nr. (21.222 Mr) FR0680-284 (toliau – Patikrinimo aktas), nei skundžiamame sprendime mokesčių administratorius nepateikė duomenų apie D.D. turtinę padėtį, taip pat byloje nėra duomenų, kad D.D. buvo prašomas pateikti paaiškinimus apie banke ir grynaisiais pinigais laikomas lėšas. Pareiškėjo teigimu, jeigu mokesčių administratorius būtų tinkamai įvertinęs D.D. turtinę padėtį bei lėšų perdavimo aplinkybes, galimai būtų išsklaidytos abejonės tiek dėl tėvo finansinių galimybių, tiek ir dėl realų pinigų perdavimą pagrindžiančių įrodymų.

Pareiškėjas kartu su skundu Komisijai pateikė tėvo D.D. turtinę padėtį pagrindžiančius skaičiavimus pagal tėvo teiktas metines mokesčių deklaracijas ir turėtus įsipareigojimus. Pareiškėjo paskaičiavimais, D.D., nevertinant iš susijusių asmenų gautų paskolų, galėjo padovanoti sūnui (Pareiškėjui) iki 337222,01 Eur sumą, todėl apmokestinamomis Pareiškėjo pajamomis negali būti pripažinta 313348 Eur suma.

Pareiškėjas, remdamasis teismų praktika, kurioje nurodyta, jog nei MAJ, nei kiti įstatymai nenumato apribojimų tiek mokesčių mokėtojui, tiek mokesčių administratoriui, apskaičiuojant ar perskaičiuojant mokesčius už tam tikrą mokestinį laikotarpį, remtis papildoma įrodomąja medžiaga, kurioje užfiksuotos ankstesniais laikotarpiais atsiradusios faktinės aplinkybės, svarbios teisingam mokesčio apskaičiavimui (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2025-12-10 nutartis adm. byloje Nr. eA-2541-575/2025), skunde Komisijai teigia, kad gali remtis D.D. Inspekcijai pateiktų deklaracijų duomenimis nuo 2017 metų ir įrodinėti, kad D.D. turėjo realią galimybę paskolinti Pareiškėjui iki 337222,01 Eur.

Skunde taip pat nurodoma, kad mokesčių administratorius neturėjo teisės apskaičiuoti ginčijamų mokesčių pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą (MAJ 70 straipsnis), kadangi neegzistavo būtinos šios teisės normos taikymo sąlygos.

Pareiškėjas pažymi, jog LVAT praktikoje nuosekliai laikomasi pozicijos, kad mokesčių administratorius įgyja teisę apskaičiuoti mokesčius pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą esant dviem būtinoms sąlygoms, kurių buvimas sudaro prielaidas taikyti šioje teisės normoje įtvirtintą elgesio modelį:

- pirma, mokėtino mokesčio dydžio negalima apskaičiuoti (nustatyti) įprastine atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta tvarka; ir

- antra, to padaryti (apskaičiuoti mokesčio) negalima dėl to, jog mokesčių mokėtojas nevykdo arba netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokesčius, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus (2010-

11-29 nutartis adm. byloje Nr. A-438-1542/2010, 2011-01-26 nutartis adm. byloje Nr. A-575-146/2011, 2015-12-02 nutartis adm. byloje Nr. A-2210-502/2015, 2016-02-04 nutartis adm. byloje Nr. A-384-442/2016).

Pareiškėjo teigimu, mokesčių administratorius nagrinėjamu atveju nepateikė jokių argumentų, kad mokestinės prievolės dydžio negalima nustatyti įprastine, atitinkamo mokesčio įstatyme nustatyta, tvarka (tiesiogiai), pvz., atsižvelgiant į Bendrovei paskolintas sumas, todėl Inspekcija neturėjo pagrindo taikyti MAĮ 70 straipsnio 1 dalies nuostatų.

Pažymėtina, kad Komisijos posėdžio metu Pareiškėjo atstovas teigė, jog Pareiškėjas atsisako argumentų, susijusių su netinkamu MAĮ 70 straipsnio nuostatų taikymu.

Dėl baudos dydžio

Skunde pažymima, kad Pareiškėjui nepagrįstai skirta beveik maksimali GPM bauda.

Skundžiamame sprendime nurodyta, kad Pareiškėjui nuo papildomai apskaičiuotų mokesčių yra pagrindas skirti 90 proc. dydžio baudą, tačiau Inspekcija privalo atsižvelgti į nuostatą, jog taikomi teisės aktai, kurie švelnina ar panaikina baudų taikymą (MAĮ 142 straipsnio 1 dalis), todėl nuo papildomai apskaičiuotų mokesčių (51315,12 Eur GPM) buvo skirta 80 proc. dydžio bauda – 41052 Eur GPM.

Skunde pažymima, kad nuo 2025-07-01 įsigaliojo MAĮ 140 straipsnio 3 dalies 1 punkto pakeitimas, pagal kurį mokesčių mokėtojo atsakomybę lengvinančia aplinkybe pripažįstama situacija, kai „asmuo pripažino mokesčio įstatymo pažeidimą *ir (arba)* bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi šio pažeidimo tyrimo metu“. Iki tol buvo reikalaujama ir pripažinti pažeidimą, ir bendradarbiauti. Taigi, mokesčių mokėtojas gali bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tačiau ginčyti jo konstatuotą pažeidimą. Patikrinimo akte mokesčių administratorius yra nurodęs, kad Pareiškėjas „mokesčio patikrinimo metu bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, teikė paaiškinimus, dokumentus.“ Todėl mokesčių administratoriaus teiginys, kad įstatymas reikalauja abiejų sąlygų, Pareiškėjo nuomone, nėra teisingas.

Pareiškėjas skunde akcentuoja, kad greitai ir operatyviai teikė Inspekcijai prašomą informaciją: pvz., 2024-02-08 Pareiškėjas gavo Inspekcijos nurodymą Nr. RKD-563, kuriuo buvo įpareigotas pateikti dokumentų kopijas ir paaiškinimus, susijusius su gautomis pajamomis ir patirtomis išlaidomis, tą pačią dieną (2024-02-08) el. paštu prašoma informacija buvo pateikta; 2024-05-28 buvo gautas dar vienas Inspekcijos nurodymas pateikti paaiškinimus į užduotus klausimus, 2024-06-11 dieną buvo pateiktas atsakymas, iš kurio matyti, jog į visus užduotus klausimus buvo atsakyta nuosekliai ir išsamiai, atsižvelgiant į tai, kad reikėjo surinkti informaciją ir iš trečiųjų asmenų.

Skunde cituojama LVAT 2025-12-10 nutartis adm. byloje Nr. eA-2541-575/2025, kurioje teismas nurodė, kad „*MAĮ 139 straipsnyje nustatyta galimybė individualizuoti baudos dydį suponuoja pareigą atsižvelgti į pažeidimo pobūdį, mastą ir kitas reikšmingas aplinkybes, tačiau nereiškia, kad kiekvienu atveju, kai mokesčių mokėtojas pateikia paaiškinimus ar dalyvauja patikrinimo procedūroje, turi būti taikoma minimali bauda. Pareiškėjo nurodomas „bendradarbiavimas“ šiuo atveju daugiausia reiškia jo procesinių teisių įgyvendinimą ir nepaneigia fakto, kad didelė dalis pajamų buvo nedeklaruota, o pagrindinis deklaruojamas pajamų šaltinis – didelės vertės paskolos iš privataus asmens – liko neįrodytas. Šios aplinkybės pagrindžia mokesčių administratoriaus sprendimą taikyti vidutinio dydžio baudą, kuri laikytina proporcinga ir atitinkančia specialiosios ir bendrosios prevencijos tikslus.*“

Pareiškėjo tvirtinimu, mokesčių administratorius konstatavo, kad Pareiškėjas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, todėl mano, kad nagrinėjamu atveju yra pagrindas skirti baudą, nesiekiančią skirtinos baudos vidurkio, t. y. 50 proc.

Dėl atleidimo nuo delspinigių

Pareiškėjui buvo apskaičiuoti 21218,81 Eur GPM delspinigiai. Pareiškėjas skunde pažymi, jog mokestinis patikrinimas vyko beveik 10 mėnesių: pradėtas 2024-12-19 ir baigtas 2025-09-25. Pareiškėjo įsitikinimu, nagrinėjamu atveju būtina įvertinti, ar mokesčių administratorius nepažeidė „trumpiausio laiko“ kriterijaus, kaip tai numato įstatymo nuostatos, o tais atvejais, kai įstatymas nereglamentuoja trukmės skaičiavimo, būtina įvertinti ginčo aplinkybes, sudėtingumą, Pareiškėjo ir institucijų elgesį, įtaką, kurią procesas daro Pareiškėjui.

Skunde, remiantis LVAT praktika dėl atleidimo nuo delspinigių ir MAJ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintų protingumo ir teisingumo kriterijų taikymo, pabrėžiama, kad Pareiškėjas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, operatyviai teikė informaciją ir paaiškinimus, o mokestinis patikrinimas nebuvo sudėtingas (pvz., neįtraukti užsienio šalių mokesčių administratoriai, pajamos yra tik iš Lietuvos šaltinių), todėl, Pareiškėjo nuomone, nagrinėjamu atveju gali būti taikomi minėti MAJ kriterijai ir Pareiškėjas gali būti atleistas nuo 20 proc. GPM delspinigių sumos.

Inspekcija skundžiamu sprendimu patvirtino Patikrinimo aktą ir jame Pareiškėjui papildomai apskaičiuotą 51315,12 Eur GPM, apskaičiavo 21218,81 Eur GPM delspinigius ir skyrė 41052 Eur (80 proc.) GPM baudą.

Mokesčių administratorius atliko Pareiškėjo GPM apskaičiavimo ir deklaravimo teisingumo bei sumokėjimo patikrinimą už laikotarpį nuo 2019-01-01 iki 2021-12-31, kurio metu nustatė, kad Pareiškėjas 2019 m. disponavo 104053,81 Eur, 2020 m. disponavo 209294,19 Eur pajamomis, kurių pajamų šaltinių negali pagrįsti įstatymų nustatyta tvarka ir kurios nebuvo deklaruotos. Pareiškėjas pajamas panaudojo piniginių lėšų suteikimui Bendrovei pagal avanso apyskaitas ir paskolų sutartis. Mokesčių administratorius taip pat nustatė, kad Pareiškėjo pajamos 2021 m. 474264,42 Eur viršijo išlaidas. Mokesčių administratorius, vadovaudamasis MAJ 70 straipsniu, Pareiškėjui papildomai apskaičiavo 51315,12 Eur (16155,27 Eur už 2019 m. + 35159,85 Eur už 2020 m.) GPM.

Dėl Pareiškėjo patirtų išlaidų

Skundžiamame sprendime cituojama LVAT praktika dėl MAJ 70 straipsnio taikymo (2009-10-19 sprendimas adm. byloje Nr. A-438-1097/2009, 2015-02-10 nutartis adm. byloje Nr. eA-110-438/2015, 2017-01-09 nutartis adm. byloje Nr. A-2342-442/2016, 2019-03-28 nutartis adm. byloje Nr. eA-437-502/2019, 2019-04-24 nutartis adm. byloje Nr. eA-476-438/2019). Sprendime akcentuojama, jog LVAT vertinimu, mokesčių mokėtojo įpareigojimas pagrįsti atitinkamų pajamų šaltinius reiškia, kad jo nurodomi pajamų šaltiniai turi būti realūs, o pateikti įrodymai apie piniginių lėšų gavimą iš atitinkamų šaltinių atspindėti realiai susiklosčiusias faktines aplinkybes, ypač tais atvejais, kai gautų pajamų šaltinis yra ne paties mokėtojo veikla, o kito asmens gautos pajamos. Todėl turi būti pateikti pakankami ir neginčijami įrodymai, kad atitinkamo dydžio pajamos realiai yra gautos konkrečiu nurodytu būdu iš nurodyto pajamų šaltinio, t. y. šaltinis turi būti ne tik realus, bet ir turi būti objektyviais duomenimis patvirtintos aplinkybės, kad lėšos realiai perduotos mokėtojui (LVAT 2011-09-09 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3513/2011). Inspekcija pabrėžia, kad mokesčių mokėtojas negali remtis vien tik tvirtinimu, kad jis gavo atitinkamas piniginių lėšų sumas ar galimai jomis disponavo, jas naudojo patirdamas atitinkamas išlaidas, jis turi realiai pagrįsti jo nurodomus piniginių lėšų šaltinius.

Pagal MAJ 42-1 straipsnio 3 dalį, jeigu gyventojas centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos nepateikė, tokiais sandoriais negali būti pagrindžiami jo turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltiniai; gyventojų pavėluotai pateikta arba patikslinta šiame straipsnyje nurodyta atitinkamo laikotarpio informacija nevertinama, jeigu dėl gyventojų kompetentinga valstybės institucija yra jau

pradėjusi mokestinį patikrinimą arba kitą įstatymo 143 straipsnyje nurodyto teisės pažeidimo tyrimą. LVAT savo praktikoje yra išaiškinęs, kad mokesčių mokėtojai nevykdant MAĮ 42-1 straipsnyje nustatytos pareigos – pateikti mokesčių administratoriui informaciją apie sandorius, pagal kuriuos gyventojas gauna lėšų (įskaitant pasiskolintas) iš fizinių asmenų, kai per vienerius kalendorinius metus grynaisiais pinigais sumokėta suma viršija 50000 Lt (šiuo metu – 15000 Eur), šios sutartys įrodymų leistinumą aspektu negali būti vertinamos kaip įrodymai, kuriais remiantis gali būti nustatomas pajamų gavimo faktas, nes tokiais sandoriais negali būti pagrindžiami gyventojų turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltiniai (žr., pvz., LVAT 2019-04-30 nutartį adm. byloje Nr. A-626-442/2019, 2019-05-29 nutartį adm. byloje Nr. eA-1057-442/2019, 2020-10-28 nutartį adm. byloje Nr. A-1856-602/2020).

Inspekcija nurodo, kad Pareiškėjo mokestinio patikrinimo metu nustatė šias svarbias aplinkybes:

1) Pareiškėjas paaiškino mokesčių administratoriui nurodė, kad pinigines lėšas Bendrovei, kurios vienintelis akcininkas yra jis pats, suteikė pagal avansines apyskaitas, yra paskolinęs. Pinigines lėšas gaudavo iš tėvo D.D. pagal poreikį, kaip dovanas grynaisiais pinigais, sumos sudarydavo nuo kelių iki keliolikos tūkstančių eurų. Tėvo dovanų tikslas nebuvo piniginių lėšų įnešimas į Bendrovę, įnešti pinigines lėšas į Bendrovę nusprendė pats savarankiškai, įvertinęs tuometinę Bendrovės padėtį ir apyvartinių lėšų poreikį. Pareiškėjas pateikė dovanojimo raštelius dėl 2018 m. – 195000 Eur piniginių lėšų gavimo iš tėvo D.D.. Pareiškėjo tėvas D.D. pateikė dovanojimo raštelius dėl 317000 Eur (122000 Eur (2019 m.) + 151000 Eur (2020 m.) + 44000 Eur (2021 m.)) piniginių lėšų dovanojimo sūnui. Iš viso 512000 Eur (Patikrinimo akto 3 lentelė, 4 psl.);

2) Inspekcija įvertino D.D. įstatymų nustatyta tvarka gautas apmokestintas pajamas, patirtas išlaidas ir apskaičiavo, kad D.D. neturėjo finansinių galimybių sukaupti 512000 Eur sumos, kurią būtų galėjęs dovanoti Pareiškėjui, t. y. 195000 Eur iki 2019-01-01 ir 317000 Eur 2019–2021 m. Inspekcijos sprendime pažymima, kad D.D. kaip pajamų šaltinius dovanoms Pareiškėjui suteikti nurodė nepagrįstas gautas dovanas iš susijusių asmenų (tėvų – E ir F.F., brolio – G.G.) (Inspekcijos 2025-05-13 mokestinio tyrimo ataskaita Nr. (21.222 Mr) FR0686-329);

3) Mokestinio patikrinimo metu nenustatyta D.D. pervedimų / D.D. įnešimų grynaisiais pinigais į Pareiškėjo banko sąskaitą, susijusių su dovanų pagal dovanojimo raštelius gavimu. D.D. banko sąskaitose nėra pervedimų, susijusių su dovanų pagal dovanojimo raštelius suteikimu Pareiškėjui. D.D. nurodytos dovanos (pagal dovanojimo raštelius) teiktos tik grynaisiais pinigais;

4) Inspekcijai pateiktas 41 dovanojimo raštelis (14 (2018 m.) + 10 (2019 m.) + 13 (2020 m.) + 4 (2021 m.)) dėl D.D. 512000 Eur grynųjų pinigų dovanojimo Pareiškėjui. Grynųjų pinigų dovanojimo rašteliai surašyti kas keletą dienų: 2018-09-02 / 2018-09-07 / 2018-09-10; 2018-09-27 / 2018-10-02; 2019-02-05 / 2019-02-09; 2020-01-09 / 2020-01-13; 2020-01-30 / 2020-02-01; 2020-02-28 / 2020-03-01 / 2020-03-03; 2020-05-11 / 2020-05-12 / 2020-05-14, tokiu būdu sudarant dovanojimo sandorių grandinę, dovanų sumas išskaidant į mažesnes sumas (Patikrinimo akto 3 lentelė, 4 psl.);

5) D.D. grynųjų pinigų dovanojimo rašteliai išskaidyti į sumas iki 14500 Eur, tokiu būtu išvengiant įstatymu įtvirtintos notarinės sandorio formos reikalavimo. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.469 straipsnio 2 dalį dovanojimo sutartis virš 14500 Eur turi būti notarinės formos;

6) D.D. nurodė ne tik dovanojęs pinigines lėšas Pareiškėjui, bet ir pats gavęs pinigines lėšas pagal dovanojimo raštelius, iš artimų, giminių ryšiais susijusių asmenų (E ir F.F. (tėvų) – 130000 Eur (2017 m. – 86500 Eur, 2018 m. – 43500 Eur); G.G. (brolio) – 171000 Eur (2015 m. – 29000 Eur, 2016 m. – 43000 Eur, 2017 m. – 43000 Eur, 2018 m. – 56000 Eur);

7) Inspekcija atliko D.D. tėvų E ir F.F. mokestinius tyrimus ir nustatė, kad gyventojai dėl pajamų šaltinių dovanų suteikimui nurodė, jog dovanojo iš santaupų, parduoto nekilnojamojo turto, tėvų palikimo, brolių ir seserų dovanotų piniginių lėšų, tačiau rašytinių ir / ar kitų dokumentų nepateikė. Inspekcija įvertino gautas pajamas bei patirtas išlaidas ir nustatė, kad gyventojai neturėjo finansinių galimybių sukaupti ir dovanoti 187000 Eur pinigines lėšas D.D. ir H.H. (2024-12-10 pranešimai apie atliktus mokestinius tyrimus Nr. (21.222 Mr) FR0687-731 ir Nr. (21.222 Mr) FR0687-732);

8) Inspekcija, atlikusi D.D. brolio G.G. su sutuoktine mokestinius tyrimus ir jų metu įvertinusi įstatymų nustatyta tvarka gautas pajamas bei patirtas išlaidas (bankų pateiktą informaciją, nekilnojamojo turto įsigijimą, teiktas lėšas pagal avansines apyskaitas, paskolas juridiniams asmenims), nustatė, kad gyventojai neturėjo finansinių galimybių sukaupti ir dovanoti pinigines lėšas D.D., kadangi ir pačių gyventojų (nevertinant dovanų) patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas (2025-04-10 pranešimas apie atliktą mokestinį tyrimą Nr. (21.222 Mr) FR0687-186);

9) D.D. Inspekcijai teikė prieštarigus paaiškinimus dėl susijusio asmens – brolio G.G. turėtų nenaudojamų piniginių lėšų. D.D., atsakydamas į mokesčių administratoriaus nurodymą dėl piniginių lėšų gavimo dovanų iš brolio G.G. aplinkybių, tikslų, motyvų, paaiškino (2024-06-12), kad pinigines lėšas G.G. jam padovanojo, kadangi turėjo piniginių lėšų, kurių jam tuo metu nereikėjo. Su G.G. susitarė, kad pinigines lėšas padovanos, kadangi nurodytu laikotarpiu jis jų niekur nenaudojo, o kai jos jam bus reikalingos D.D. padovanos jas atgal. Kadangi yra broliai ir nuolat palaiko santykius, toks susitarimas tenkino abu ir nesudarė jokių nesklandumų ar problemų. Inspekcija nustatė, kad G.G. su sutuoktine iš AB „B“ pagal 2018-08-07 kredito sutartį Nr. F-2018-382509-18 gavo 200000 Eur kreditą, su 4,2 proc. palūkanomis (kreditas gautas perskolinti UAB „C“, 0,08057 ha ploto žemės sklypo, adresu: (duomenys neskelbtini), pirkimui), todėl D.D. paaiškinimas dėl brolio G.G. dovanotų turėtų asmeninių lėšų, kurių jam tuo metu nereikėjo, įvertintas kritiškai (2025-05-13 mokestinio tyrimo ataskaita Nr. (21.222 Mr) FR0686-329, 9 psl.);

10) D.D. nėra pateikęs Nuolatinio Lietuvos gyventojo pranešimo apie sudarytus sandorius (forma PRC907). Pareiškėjo tėvas D.D. taip pat nuo 2017-12-04 dirbo sūnaus kontroliuojamam vienete – Bendrovėje, kuriai Pareiškėjas suteikė pinigines lėšas, todėl Inspekcija priėjo išvadą, kad D.D. žinojo apie Bendrovės lėšų poreikį, tačiau pats nesuteikė piniginių lėšų, o sudarė dovanojimo sandorių grandinę sūnui, kad jis galėtų pateisinti patirtas išlaidas – suteiktas pinigines lėšas Bendrovei pagal avansines apyskaitas;

11) Pareiškėjas nėra pateikęs Nuolatinio Lietuvos gyventojo pranešimo apie sudarytus sandorius (forma PRC907);

12) Inspekcija prašė Pareiškėjo pateikti informaciją apie tikrinamojo laikotarpio pradžiai (2019-01-01) ir tikrinamojo laikotarpio pabaigai (2021-12-31) gautų (suteiktų) paskolų likučius, tikrinamuoju laikotarpiu gautas (suteiktas) paskolas, gautas (sumokėtas) palūkanas už paskolas, pateikti tai patvirtinančius dokumentus: sutartis, vekselius, pinigų mokėjimo (grąžinimo) dokumentus ar kt., apie tikrinamojo laikotarpio pradžiai (2019-01-01), tikrinamojo laikotarpio pabaigai (2021-12-31) turėtas transporto priemones, vertybinius popierius, akcijas ar kt., bei tikrinamuoju laikotarpiu (nuo 2019-01-01 iki 2021-12-31) įsigytą, parduotą turtą, pateikti tai patvirtinančius dokumentus (pirkimo-pardavimo sutartis, pinigų mokėjimo dokumentus ir kt.), nurodyti patirtas išlaidas, susijusias su vykdyta veikla įsigijus verslo liudijimą (Inspekcijos 2024-02-12 el. laiškas).

Taigi, Inspekcija informavo Pareiškėją apie prašomus dokumentus ir informaciją dar 2024-02-12, t. y. centrinis mokesčių administratorius net 1,5 metų sudarė sąlygas Pareiškėjui pateikti paaiškinimus ir dokumentus dėl kontrolės veiksmų dalyko, joku būdu neribojo Pareiškėjo teisės dalyvauti kontrolės veiksmų procese. Priešingai, Pareiškėjas teikė 2024-02-

19, 2024-05-02, 2024-06-11, 2025-01-13 paaiškinimus, todėl Inspekcija skundžiamame sprendime nesutiko su Pareiškėju, kad jam nebuvo sudarytos sąlygos teikti dokumentus apie jo išlaidas ir pajamas.

Inspekcijos sprendime pabrėžiama, kad pirmiau minėtas teisinis reguliavimas įpareigojo Pareiškėją pateikti PRC907 formos pranešimą, nes sandorių pagrindu Pareiškėjas gavo iš fizinio asmens piniginių lėšų, kurių suma viršijo 15000 Eur, sandoriai nėra notarinės formos, Pareiškėjas gautų piniginių lėšų nėra deklaravęs. Taigi, Pareiškėjas turėjo prievolę pranešime PRC907 pateikti informaciją apie pirmiau minėtas gautas pinigines lėšas, tačiau šios pareigos neįvykdė.

Inspekcija akcentuoja, jog MAJ 42-1 straipsnio 3 dalies turinys yra aiškus – jeigu gyventojas mokesčių administratoriui nustatyta tvarka ir terminais nurodytos informacijos nepateikia, tokiais sandoriais negali būti pagrindžiami jo turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltiniai. Taigi, pagal MAJ 42-1 straipsnio 3 dalį ir Pareiškėjo pateikti dovanojimo rašteliai, įrodymų leistinumo aspektu, Inspekcijos vertinimu, negali būti vertinami kaip įrodymai, kuriais remiantis pripažintinas 512000 Eur pajamų gavimo faktas.

Inspekcija Pareiškėjo pateiktų dovanojimų raštelį nevertino kaip įrodymų, pagrindžiančių jo papildomai turėtus pajamų šaltinius. Tokią išvadą, Inspekcijos nuomone, suponuoja ir tai, jog tik paties Pareiškėjo valia surašyti dokumentai, nesant jokių kitų realių įrodymų apie piniginių lėšų grynaisiais perdavimą, nelaikytini pakankamais pripažinti nurodytą pajamų šaltinį realiu, o ne tik įformintu siekiant išvengti papildomai apskaičiuotos mokestinės prievolės vykdymo. Inspekcija akcentavo, kad LVAT savo praktikoje yra ne kartą nurodęs, jog pasirinkdamas pajamas gauti grynaisiais pinigais (dėl ko šių pajamų gavimo faktas nėra fiksuojamas kredito įstaigose esančių sąskaitų įrašuose) ir šių pajamų nedeklaruodamas, pateikiant atitinkamo mokestinio laikotarpio pajamų deklaracijas (pavyzdžiui, kai tokios deklaracijos teikimas nėra privalomas), mokesčių mokėtojas prisiima ir visą riziką dėl jam tenkančios įrodinėjimo naštos (LVAT 2010-12-31 nutartis adm. byloje Nr. A-575-1852/2010, 2013-01-04 nutartis adm. byloje Nr. A-438-2923/2012, 2020-06-17 nutartis adm. byloje Nr. eA-2809-968/2020, 2021-03-31 nutartis adm. byloje Nr. eA-970-575/2021).

Dėl delspinigių

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 36 straipsnio 2 dalimi, MAJ 96 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 97 straipsnio 1 dalimi, už nesumokėtą arba pavėluotai į biudžetą sumokėtą mokesčių mokėtojo deklaruotą mokestį arba mokesčių mokėtojo (atitinkamo mokesčio įstatyme numatytu atveju – mokesčių administratoriaus) apskaičiuotą nedeklaruojamą mokestį, delspinigiai pradedami skaičiuoti nuo kitos dienos po to, kai mokestis pagal tuo metu galiojančius mokesčių teisės aktus turėjo būti sumokėtas į biudžetą.

Remiantis minėtomis nuostatomis, nuo 51315,12 Eur GPM sumos Pareiškėjui apskaičiuoti 21218,81 Eur GPM delspinigiai, nes nėra teisinio pagrindo jų neskaičiuoti.

Dėl baudos skyrimo

MAJ 139 straipsnio 2 dalyje (2018-06-28 redakcija Nr. XIII-1329) numatyta, kad jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyta trūkstama mokesčio suma priskaičiuojama dėl mokesčių administratoriaus mokestinio patikrinimo metu nustatytų mokesčių mokėtojo pajamų, kurių gavimo šaltinių mokesčių mokėtojas negali pagrįsti, mokesčių mokėtojui skiriama nuo 50 iki 100 procentų priskaičiuotos trūkstamos mokesčio sumos dydžio bausė.

MAJ 139 straipsnio 1 dalyje (2022-12-13 redakcija Nr. XIV-1658) numatyta, jog jeigu mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustato, kad mokesčių mokėtojas neapskaičiavo nedeklaruojamo (įskaitant muitinės deklaracijose apskaičiuojamą mokestį) ar nedeklaravo deklaruojamo mokesčio arba neteisėtai pritaikė mažesnę mokesčio tarifą ir dėl

šių priežasčių mokėtiną mokestį neteisėtai sumažino, mokesčių mokėtojai priskaičiuojama trūkstama mokesčio suma ir skiriama nuo 20 iki 100 procentų šios trūkstamos mokesčio sumos dydžio bauda, jei atitinkamo mokesčio įstatymas nenustato kitaip.

Skiriamos konkrečios baudos dydis priklauso nuo pažeidimo pobūdžio, nuo to, ar mokesčių mokėtojas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, nuo mokesčių įstatymų pažeidimo pripažinimo ir kitų aplinkybių, kurias įstatymas pripažįsta lengvinančiomis ar sunkinančiomis skiriant didesnę ar mažesnę baudą (MAĮ 140 straipsnio 2–4 dalys (2018-06-28 redakcija Nr. XIII-1329)).

Inspekcija skundžiamame sprendime nurodė, kad nagrinėjamu atveju nustatytos atsakomybę sunkinančios aplinkybės (Pareiškėjas tyčiais veiksmais, t. y. aiškiai suvokdamas įstatymų leidėjo įtvirtintus GPM mokėjimo reikalavimus, nedeklaravo bei nesumokėjo GPM ir tokiu būdu padarė didelę žalą, nes 51315,12 Eur nesumokėtų mokesčių suma viršija 19000 Eur (500 X 38 Eur); mokesčių administratorius mokesčius apskaičiavo pagal savo įvertinimą taikydamas MAĮ 70 straipsnį) ir nėra atsakomybę švelninančių aplinkybių (Pareiškėjas nepripažino mokesčio įstatymo pažeidimų, nors ir bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi šio pažeidimo tyrimo metu, tačiau įstatymas reikalauja abiejų sąlygų (MAĮ 140 straipsnio 3 dalies 1 punktą)), todėl nuo papildomai apskaičiuotų mokesčių yra pagrindas skirti 90 proc. dydžio baudą. Inspekcija taip pat nurodė, kad privalo atsižvelgti į nuostatą, jog taikomi teisės aktai, kurie švelnina ar panaikina baudų taikymą (MAĮ 142 straipsnio 1 dalis), todėl pritaikė šiuo metu galiojančią baudos intervalą didinančią teisės normą, t. y. nuo 20 iki 100 proc., ir nuo papildomai apskaičiuoto mokesčio (51315,12 Eur GPM) skyrė 80 proc. dydžio GPM baudą – 41052 Eur.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjo skundas iš dalies tenkintinas, skundžiamas Inspekcijos sprendimas dalyje dėl GPM delspinigių ir baudos keistinas.

Mokestinis ginčas byloje kilo dėl Pareiškėjui papildomai apskaičiuoto 51315,12 Eur GPM ir su juo susijusių sumų, mokesčių administratoriui nustačius, kad Pareiškėjas laikotarpiu nuo 2019-01-01 iki 2020-12-31 disponavo 313348 Eur (2019 m. disponavo 104053,81 Eur, 2020 m. disponavo 209294,19 Eur; detalūs paskaičiavimai Patikrinimo akto 23 priedas) iš nenustatytų šaltinių gautomis pajamomis (nustatyta vadovaujantis MAĮ 70 straipsniu bei pritaikius išlaidų metodą), kurių nedeklaravo, nuo jų neapskaičiavo ir nesumokėjo į biudžetą GPM. Pareiškėjas šias pajamas panaudojo piniginių lėšų suteikimui Bendrovei pagal avanso apyskaitas ir paskolų sutartis.

Pareiškėjas nesutinka su Inspekcijos išvadomis, jog jo tėvas D.D. negalėjo sukaupti bent dalies Pareiškėjui paskolintos sumos (bendra paskolintų lėšų suma – 512000 Eur). Pareiškėjo paskaičiavimais, D.D., nevertinant iš susijusių asmenų gautų paskolų, galėjo padovanoti sūnui (Pareiškėjui) iki 337222,01 Eur sumą, todėl 313348,00 Eur suma negali būti pripažinta Pareiškėjo apmokestinamomis pajamomis. Pareiškėjas nesutinka su paskirtos baudos dydžiu (80 proc.) ir nurodo, kad remiantis nuo 2025-07-01 įsigaliojusi MAĮ 140 straipsnio 3 dalies 1 punkto pakeitimu, bauda turi būti sumažinta iki 50 proc. dydžio. Taip pat Pareiškėjas prašo atleisti nuo 20 proc. delspinigių, remiantis MAĮ 8 straipsnio 3 dalimi. Pažymėtina, kad Komisijos posėdžio metu Pareiškėjo atstovas teigė, jog Pareiškėjas atsisako argumentų, susijusių su netinkamu MAĮ 70 straipsnio nuostatų taikymu, todėl Komisija šiuo klausimu plačiau nepasisako.

Pažymėtina, kad nagrinėjamo ginčo atveju Pareiškėjas iš esmės neginčija skundžiamo sprendimo bei Patikrinimo akto (taip pat ir šio Komisijos sprendimo) aprašomosiose dalyse detalios aprašytų faktinių ginčo aplinkybių, tačiau nesutinka su mokesčių administratoriaus

pateiktu nustatytų faktinių aplinkybių teisiniu vertinimu ir pateikia konkrečius nesutikimo su skundžiamu sprendimu motyvus. Atsižvelgdama į tai, kad mokestinio ginčo dalyką lemia pareikšti konkretūs ir aiškūs mokesčių mokėtojo reikalavimai, nagrinėjamu atveju Komisija sprendime pasisakys dėl skundžiamo sprendimo pagrįstumo, atsižvelgdama į Pareiškėjo skunde nurodytus nesutikimo su ginčijamu mokesčių administratoriaus Sprendimu motyvus ir reikalavimus.

Dėl D.D. dovanotų piniginių lėšų

Iš ginčo bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjas papildomus pajamų šaltinius grindžia dovanojimo rašteliais, kurių pagrindu D.D. (Pareiškėjo tėvas) padovanojo jam 512000 Eur grynaisiais pinigais (2018 m. – 195000 Eur, 2019 m. – 122000 Eur, 2020 m. – 151000 Eur, 2021 m. – 44000 Eur).

Nepaisant Pareiškėjo pateiktų dokumentų, D.D. paaiškinimų (pateiktų tiek Inspekcijai, tiek Komisijai), Komisija, įvertinusi mokestinės bylos medžiagą, daro išvadą, kad dovanojimo rašteliuose nurodyta pinigų suma (512000 Eur) realiai nebuvo perduota Pareiškėjui, šie rašteliai yra Pareiškėjo gynybinė pozicija, siekiant išvengti GPM mokėjimo nuo pajamų, gautų iš nenustatytų šaltinių.

MAĮ 42-1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad nuolatiniai Lietuvos gyventojai (toliau šiame straipsnyje – gyventojas) pateikia Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie jų sudarytus sandorius, kurie atitinka visas šias sąlygas:

1) gyventojas pagal sudarytus sandorius gauna lėšų (įskaitant pasiskolintas) iš fizinių arba užsienio juridinių asmenų (toliau šiame straipsnyje – asmuo);

2) asmens gyventojui per vienus kalendorinius metus grynaisiais pinigais sumokėta suma pagal vieną sandorį arba pagal keletą su tuo pačiu asmeniu sudarytų sandorių viršija 15000 Eur;

3) sandoriai nėra notarinės formos;

4) gyventojas pagal sandorius negauna pajamų, kurios mokesčių administratoriui yra deklaruotos kitų mokesčių įstatymų nustatyta tvarka.

Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama vieną kartą per kalendorinius metus centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais (MAĮ 42-1 straipsnio 2 dalis). Pagal MAĮ 42-1 straipsnio 3 dalį, jeigu gyventojas centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka ir terminais nepateikė šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos, tokiais sandoriais negali būti pagrindžiami jo turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltiniai; gyventojas pavėluotai pateikta arba patikslinta šiame straipsnyje nurodyta atitinkamo laikotarpio informacija nevertinama, jeigu dėl gyventojas kompetentinga valstybės institucija yra jau pradėjusi mokestinį patikrinimą arba kitą įstatymo 143 straipsnyje nurodyto teisės pažeidimo tyrimą.

LVAT savo praktikoje yra išaiškinęs, kad, mokesčių mokėtojui nevykdant MAĮ 42-1 straipsnyje nustatytos pareigos – pateikti mokesčių administratoriui informaciją apie sandorius, pagal kuriuos gyventojas gauna lėšų (įskaitant pasiskolintas) iš fizinių asmenų, kai per vienerius kalendorinius metus grynaisiais pinigais sumokėta suma viršija 50000 Lt (šiuo metu – 15000 Eur), šios sutartys įrodymų leistinumą aspektu negali būti vertinamos kaip įrodymai, kuriais remiantis gali būti nustatomas pajamų gavimo faktas, nes tokiais sandoriais negali būti pagrindžiami gyventojas turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltiniai (žr., pvz., LVAT 2019-04-30 nutartį adm. byloje Nr. A-626-442/2019, 2019-05-29 nutartį adm. byloje Nr. eA-1057-442/2019, 2020-10-28 nutartį adm. byloje Nr. A-1856-602/2020, 2026-05-13 nutartį adm. byloje Nr. A-307-789/2026 ir kt.).

Ginčo byloje pateiktas 41 dovanojimo raštelis (14 (2018 m.) + 10 (2019 m.) + 13 (2020 m.) + 4 (2021 m.)) dėl D.D. 512000 Eur grynųjų pinigų dovanojimo Pareiškėjui. D.D. grynųjų pinigų dovanojimo rašteliais surašyti kas keletą dienų: 2018-09-02 / 2018-09-07 / 2018-09-10;

2018-09-27 / 2018-10-02; 2019-02-05 / 2019-02-09; 2020-01-09 / 2020-01-13; 2020-01-30 / 2020-02-01; 2020-02-28 / 2020-03-01 / 2020-03-03; 2020-05-11 / 2020-05-12 / 2020-05-14; dovanojamų pinigų sumos svyruoja nuo 10000 Eur iki 14500 Eur; dovanų rašteliai nėra notarinės formos (pagal CK 6.469 straipsnio 2 dalį dovanojimo sutartis virš 14500 Eur turi būti notarinės formos); Pareiškėjo iš to paties asmens (tėvo) per vienus kalendorinius metus grynaisiais pinigais gauta suma viršija 15000 Eur; byloje nėra duomenų, kad gautos dovanos buvo deklaruotos mokesčių administratoriui pateiktose metinėse pajamų mokesčio ar kitose deklaracijose.

Akcentuotina, kad Pareiškėjo pateikti dovanų rašteliai dėl 512000 Eur grynaisiais pinigais iš D.D. gavimo atitinka minėtas MAJ 42-1 straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas. Taigi Pareiškėjas turėjo pareigą pateikti Inspekcijai pranešimą apie nurodytų paskolų sandorius Nuolatinio Lietuvos gyventojo pranešimo apie sudarytus sandorius PRC907 formos, papildomo lapo PRC907P formos pildymo ir pateikimo taisyklėse, patvirtintose Inspekcijos viršininko 2012-10-11 įsakymu Nr. VA-92 (Inspekcijos viršininko 2018-12-14 įsakymo Nr. VA-96 redakcija), nustatyta tvarka, o, nepadaręs to, jis negali grįsti šiais sandoriais savo patirtų išlaidų šaltinių. Minėta MAJ 42-1 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata dėl negalėjimo remtis sandoriais, pagrindžiant turto įsigijimo ir pajamų šaltinius, nepateikus informacijos apie tokius sandorius to paties straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka, kurią detalizuoja minėtos taisyklės, yra imperatyvi ir nėra jokių jos taikymo išimčių. Komisijos vertinimu, vien ši byloje nustatyta faktinė aplinkybė, t. y. sandorių nedeklaravimas, yra pagrindas mokesčių administratoriui nevertinti Pareiškėjo nurodytų dovanojimo sandorių kaip Pareiškėjo pajamų šaltinio. Akcentuotina, kad tokios pozicijos laikosi ir LVAT (2019-05-20 nutartis adm. byloje Nr. eA-1057-442/2019, 2020-11-04 nutartis adm. byloje Nr. A-1878-556/2020), 2026-05-13 nutartis adm. byloje Nr. A-307-789/2026).

Komisija taip pat pažymi, kad nagrinėjamoje byloje nėra pateiktų jokių objektyvių įrodymų, iš kurių galima būtų daryti neabejotiną išvadą apie 512000 Eur grynaisiais pinigais gavimą iš D.D.. Taigi pripažintina, kad mokesčių administratorius, apskaičiuodamas GPM Pareiškėjui, pagrįstai nepripažino Pareiškėjo pateiktų dovanojimų raštelių pagrindžiančiais jo papildomai turėtus pajamų šaltinius.

Iš ginčo bylos medžiagos matyti, kad Pareiškėjo tėvas D.D. neturėjo finansinių galimybių sukaupti 512000 Eur, kuriuos būtų galėjęs dovanoti Pareiškėjui. Tai patvirtina toliau išdėstytos mokesčių administratoriaus nustatytos aplinkybės.

Pirma, D.D. paaiškinime apie 512000 Eur dovanų šaltinius dėl pajamų šaltinių dovanoms Pareiškėjui suteikti, nurodė gautas dovanas iš artimų, giminystės ryšiais susijusių asmenų: tėvų – E ir F.F., brolio – G.G. (Inspekcijos 2025-05-13 mokestinio tyrimo ataskaita Nr. (21.222 Mr) FR0686-329). D.D. teigimu, jo tėvai E ir F.F. 2017–2018 metais padovanojo jam 130000 Eur (2017 m. – 86500 Eur, 2018 m. – 43500 Eur), brolis G.G. 2015–2018 metais padovanojo 171000 Eur (2015 m. – 29000 Eur, 2016 m. – 43000 Eur, 2017 m. – 43000 Eur, 2018 m. – 56000 Eur). Paminėtina, kad G.G. taip pat nurodė gavęs pinigines lėšas pagal 9 dovanojimo raštelius iš tėvų E ir F.F. (2019 m. – 57000 Eur), jo sutuoktinė nurodė gavusi 108000 Eur (2019 m.) dovanų iš močiutės I.I.. D.D. nėra pateikęs Nuolatinio Lietuvos gyventojo pranešimo apie sudarytus sandorius (forma PRC907), nors jo sudaryti sandoriai su tėvais ir broliu atitinka pirmiau minėto MAJ 42-1 straipsnio 1 dalies sąlygas.

Antra, bylos duomenimis, nei E ir F.F. (tėvai), nei G.G. (brolis) neturėjo finansinių galimybių sukaupti ir dovanoti pirmiau minėtas pinigines lėšas Pareiškėjui (2024-12-10 pranešimai apie atliktus mokestinius tyrimus Nr. (21.222 Mr) FR0687-731 ir Nr. (21.222 Mr) FR0687-732; 2025-04-10 pranešimas apie atliktą mokestinį tyrimą Nr. (21.222 Mr) FR0687-186). Inspekcijos skaičiavimais, G.G. (D.D. brolio) ir jo sutuoktinės patirtos išlaidos viršijo gautas pajamas, be to, G.G. su sutuoktine patys skolinosi pinigus iš banko (pagal 2018-08-07

kredito sutartį Nr. F-2018-382509-18 iš AB „B“ gavo 200000 Eur kreditą (už naudojimąsi kredito lėšomis numatytos 4,2 proc. palūkanos).

Pažymėtina, kad Pareiškėjo kartu su skundu pateikti D.D. pajamų–išlaidų skaičiavimai nesudaro pagrindo kitaip vertinti D.D. galimybių dovanoti Pareiškėjui 512000 Eur sumą. Iš Pareiškėjo pateiktų skaičiavimų matyti, kad vertinant D.D. galimybes padovanoti sūnui 512000 Eur buvo remiamasi tik metinių pajamų mokesčio deklaracijų duomenimis, išlaidų skiltyje vertinti tik D.D. sumokėti (išskaičiuoti) mokesčiai SODRAI ir Inspekcijai bei UAB „D“ 2019-05-02 suteikta 175000 Eur paskola (pagal 2019-05-02 beprocentinės paskolos sutartį). Pažymėtina, kad net Pareiškėjo skaičiavimais, D.D. 2019 m. negalėjo dovanoti sūnui (Pareiškėjui) 122000 Eur sumos grynaisiais pinigais, nes paties D.D. išlaidos (nevertinant Pareiškėjui padovanotų piniginių lėšų) 2019 metais viršijo gautas pajamas 113966,61 Eur suma.

Komisija pažymi, kad Inspekcijos atlikta D.D. pajamų–išlaidų analizė už 2004–2021 metus yra paremta išsamiais ir detaliais D.D. gautų pajamų ir patirtų išlaidų skaičiavimais. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, priešingai negu Komisijos posėdžio metu teigė liudytojas D.D., jo deklaruotos pajamos iš veiklos įsigijus verslo liudijimą, taip pat paaiškinimuose Inspekcijai išvardintos pajamos už parduotus automobilius pripažintos D.D. pajamomis. Inspekcija taip pat atliko detalią D.D. patirtų išlaidų analizę – apskaičiavo vidutines vartojimo išlaidas, nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidas, draudimo išlaidas, vertino pavedimus į / iš banko sąskaitų ir kt. Taigi, Komisija neturi pagrindo abejoti Inspekcijos išvadomis apie D.D. galimybes dovanoti pinigines lėšas Pareiškėjui.

Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytą, konstatuotina, kad Inspekcija pagrįstai D.D. dovanotų 512000 Eur grynąjų pinigų nepripažino Pareiškėjo gautomis pajamomis.

Atitinkamai, Komisija, atsižvelgusi į išdėstytas aplinkybes, sutinka su skundžiamame Inspekcijos sprendime išdėstytais argumentais dėl D.D. padovanotų 512000 Eur, kaip Pareiškėjo pajamų gavimo šaltinio, vertinimo, t. y. kad mokesčių administratorius surinko pakankamai duomenų, suteikusių pagrindo išvadoms, jog Pareiškėjo ir kitų asmenų pateikti paaiškinimai ir dokumentai nepagrindžia dovanojimo rašteliuose nurodytų pinigų sumų (bendra suma – 512000 Eur) gavimo fakto. Komisijos vertinimu, Pareiškėjo pateikti dokumentai (dovanojimo rašteliai) laikytini tik formalią tariamą paskolos sandorių išraišką parodančiais, bet ne realiai įvykusius sandorius atspindinčiais įrodymais.

Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju mokesčių administratorius tinkamai įvykdė savo pareigą pagrįsti jo mokesčių mokėtojams apskaičiuotus mokesčius ir su jais susijusias sumas, kuri turi būti vykdoma ypatingai atidžiai pajamų, kurių šaltiniai nėra žinomi, apmokestinimo atvejais (MAĮ 67 straipsnis). Mokesčių administratorius tinkamai įvertino tiek Pareiškėjo pateiktus, tiek savo iniciatyva surinktus duomenis ir dokumentus dėl mokesčių mokėtojo gautų pajamų ir išlaidų. Mokesčių administratoriaus priimto sprendimo turinys patvirtina, kad mokesčių administratorius vertino visus mokesstinėje byloje surinktus įrodymus ir motyvuotai dalį jų pripažino pagrįstais, o dalį jų atmetė (kaip, pvz., Pareiškėjo paaiškinimus ir dovanojimo raštelius, neparemtus kitais įrodymais).

Dėl GPM baudos dydžio pagrįstumo

Pareiškėjui nuo apskaičiuoto 51315,12 Eur GPM skirta 41052 Eur GPM bauda (80 proc. dydžio). Pareiškėjas prašo GPM baudą, kaip neproporcingą, sumažinti iki 50 proc. dydžio, remiantis nuo 2025-07-01 įsigaliojusiū MAĮ 140 straipsnio 3 dalies 1 punkto pakeitimu.

GPMĮ 36 straipsnio 2 dalis nustato, kad už šio įstatymo pažeidimus skiriamos baudos ir (arba) skaičiuojami delspinigiai Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Pagal MAJ 140 straipsnio 1 dalį, asmenims, pažeidusiems mokesčių įstatymus, baudos skiriamos pagal pažeidimo padarymo metu galiojančius teisės aktus, išskyrus šio įstatymo 142 straipsnyje nurodytus atvejus.

MAJ 142 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisės aktai, kuriais sumažinamos arba panaikinamos baudos, taikomi ir už mokesčių įstatymų pažeidimus, padarytus iki šių aktų įsigaliojimo, jei baudas sumažinantis arba panaikinantys teisės aktas įsigalioja ne vėliau kaip sprendimo, pagal kurį mokesčių mokėtoju naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis ir (arba) su juo susijusios sumos, priėmimo dieną, o jei mokesčių mokėtojas apskundžia mokesčių administratoriaus sprendimą, – ne vėliau kaip mokestinį ginčą nagrinėjančios institucijos sprendimo priėmimo dieną. Primintina, kad pažeidimas, už kurį apskaičiuota ginčijama GPM suma, padarytas 2019–2020 metais.

MAJ 139 straipsnio 2 dalyje (2018-06-28 redakcija Nr. XIII-1329) numatyta, kad jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodyta trūkstama mokesčio suma priskaičiuojama dėl mokesčių administratoriaus mokestinio patikrinimo metu nustatytų mokesčių mokėtojo pajamų, kurių gavimo šaltinių mokesčių mokėtojas negali pagrįsti, mokesčių mokėtoju skiriama nuo 50 iki 100 procentų priskaičiuotos trūkstamos mokesčio sumos dydžio bauda. Skirdamas konkrečią baudą, jos dydį mokesčių administratorius nustato vadovaudamasis šio įstatymo 140 straipsnyje nustatytomis baudų skyrimo taisyklėmis (MAJ 139 straipsnio 3 dalis).

MAJ 139 straipsnio 1 dalyje (2022-12-13 redakcija Nr. XIV-1658) numatyta, jog jeigu mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustato, kad mokesčių mokėtojas neapskaičiavo nedeklaruojamo (įskaitant muitinės deklaracijose apskaičiuojamą mokestį) ar nedeklaravo deklaruojamo mokesčio arba neteisėtai pritaikė mažesnę mokesčio tarifą ir dėl šių priežasčių mokėtiną mokestį neteisėtai sumažino, mokesčių mokėtoju priskaičiuojama trūkstama mokesčio suma ir skiriama nuo 20 iki 100 procentų šios trūkstamos mokesčio sumos dydžio bauda, jei atitinkamo mokesčio įstatymas nenustato kitaip. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad skirdamas konkrečią baudą, jos dydį mokesčių administratorius nustato vadovaudamasis šio įstatymo 140 straipsnyje nustatytomis baudų skyrimo taisyklėmis.

Taigi, baudos dydis buvo sumažintas priėmus įstatymu Nr. XIV-1658 139 straipsnio 1 dalies redakciją. Atsižvelgiant į šią aplinkybę, Inspekcija pagrįstai baudą Pareiškėjui skaičiavo įvertindama minėtoje teisės normoje nurodytas baudos dydžio ribas (nuo 20 iki 100 procentų), o ne pažeidimo padarymo metu galiojusias baudos dydžio ribas (nuo 50 proc. iki 100 proc.).

Pagal MAJ 140 straipsnio 2 dalį mokesčių administratorius už mokesčių įstatymų pažeidimus skiria asmenims baudas, vadovaudamasis teisingumo, protingumo kriterijais ir neviršydamas šio įstatymo 139 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų skirtinos baudos dydžių, o jeigu skirtinos baudos dydžiai nustatyti specialiajame mokesčio įstatyme, – neviršydamas jame nustatytų skirtinos baudos dydžių, atsižvelgdamas į: 1) pažeidimo pavojaus pobūdį ir mastą; 2) kaltę (kaltės formą ir rūšį); 3) dėl padaryto pažeidimo atsiradusią žalą; 4) atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse išdėstytos asmens atsakomybę lengvinančios aplinkybės (asmuo pripažino mokesčio įstatymo pažeidimą ir bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi šio pažeidimo tyrimo metu (sudarė sąlygas tinkamai mokesčių administratoriaus veiklai tiriant pažeidimą, pateikė mokesčių administratoriui prašomą informaciją, padėjo mokesčių administratoriui išaiškinti šį pažeidimą ir jame dalyvavusius asmenis); asmuo savo noru atlygino arba pašalino dėl pažeidimo padarymo atsiradusią žalą; pažeidimas padarytas dėl sunkios fizinio asmens ekonominės ir (ar) socialinės padėties; pažeidimas padarytas dėl psichinės ir (ar) fizinės prievartos; pažeidimas padarytas kitomis svarbiomis aplinkybėmis, kurias mokesčių administratorius pripažįsta lengvinančiomis aplinkybėmis) ir asmens atsakomybę

sunkinančios aplinkybės (pažeidimas padarytas asmeniui siekiant gauti mokestinę naudą; mokesčių mokėtojas nevykdo ar netinkamai vykdo savo pareigas apskaičiuoti mokestį, bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tvarkyti apskaitą, saugoti apskaitos ar kitus dokumentus ir dėl to mokesčių administratorius neturi galimybių apskaičiuoti mokėtinų mokesčių įprastine, t. y. specialiojo mokesčio įstatymo nustatyta, tvarka; kai mokesčių mokėtojas mokesčių administratoriaus nurodytu laiku nepateikia mokesčių administratoriui tinkamų dokumentų apie sandorių ar ūkinių operacijų vertę arba pateikia netinkamus dokumentus ir mokesčių administratorius koreguoja sandorių ar ūkinių operacijų vertę, taikydamas Pelno mokesčio įstatymo 40 straipsnį arba Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 15 straipsnį; mokesčių mokėtojas mokestinio patikrinimo metu vengia bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi ir teikti jam aktualią informaciją, dokumentus (jų kopijas) ar paaiškinimus; dėl mokesčių mokėtojo veiksmų ar neveikimo padaryta didelė žala valstybės biudžetui, kai nesumokėtų mokesčių dydis viršija 500 bazinių socialinių išmokų dydį, galiojantį priimant sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo; į apskaitą įtraukti juridinės galios neturintys apskaitos dokumentai arba juridinę galią turintys apskaitos dokumentai, kuriuose užfiksuotos ūkinės operacijos realiai neįvyko arba įvyko kitomis, negu nurodyta, sąlygomis; kai šio įstatymo nustatyta tvarka mokesčių administratorius mokestinio patikrinimo metu nustato nesumokėtą mokesčių sumą ir ši suma priskaičiuojama dėl mokesčių administratoriaus mokestinio patikrinimo metu nustatytų mokesčių mokėtojo pajamų, kurių gavimo šaltinių mokesčių mokėtojas negali pagrįsti).

MAJ 140 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad mokesčių administratorius, skirdamas konkrečią baudą, vertina šio straipsnio 2 dalies 1–4 punktuose nurodytas aplinkybes ir baudos dydį skaičiuoja nuo baudos vidurkio. Ginčo situacijoje Inspekcija, įvertinusi Pareiškėjo atsakomybę sunkinančias aplinkybes: 1) Pareiškėjui taikytas specialus mokesčių apskaičiavimo būdas (MAJ 70 straipsnis), 2) padaryta didelė žala biudžetui, nesumokėta didesnė kaip 500 bazinių socialinių išmokų suma (19000 Eur), ir tai, kad lengvinančių aplinkybių nustatyta nebuvo, Pareiškėjui nuo papildomai apskaičiuoto GPM skyrė didesnę nei vidutinę, t. y. 80 proc. dydžio baudą (vidutinė – 60 proc.), kuri, pasak Pareiškėjo skundo, skirta nepagrįstai, nes neįvertinta Pareiškėjo atsakomybę lengvinanti aplinkybė, t. y. Pareiškėjo bendradarbiavimas su mokesčių administratoriumi.

Inspekcijos teigimu, nors patikrinimo metu Pareiškėjas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, tačiau pažeidimo nepripažįsta, t. y. ginčija nustatytus pažeidimus, todėl nėra abiejų lengvinančios aplinkybės sąlygų (MAJ 140 straipsnio 3 dalies 1 punktas). Pareiškėjas su tokia Inspekcijos pozicija nesutiko ir nurodė, kad nuo 2025-07-01 įsigaliojo MAJ 140 straipsnio 3 dalies 1 punkto pakeitimas, pagal kurį mokesčių mokėtojo atsakomybę lengvinančia aplinkybe pripažįstama situacija, kai „asmuo pripažino mokesčio įstatymo pažeidimą *ir (arba)* bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi šio pažeidimo tyrimo metu“. Taigi, mokesčių mokėtojas gali bendradarbiauti su mokesčių administratoriumi, tačiau ginčyti jo konstatuotą pažeidimą.

Komisija sutinka su Pareiškėjo nuomone, jog Inspekcija neteisingai vertino Pareiškėjo poziciją dėl pažeidimo pripažinimo, tuo pačiu nepagrįstai traktavo, jog nenustatytos Pareiškėjo atsakomybę lengvinančios aplinkybės. Tokią išvadą Komisija daro, atsižvelgusi į toliau išdėstytą teismų praktiką ir bylos faktines aplinkybes.

Komisija pažymi, kad kiekvienas mokesčių mokėtojas turi teisę į gynybą, t. y. turi teisę ginčyti konstatuotą pažeidimą, atsižvelgdamas į byloje nustatytas faktines aplinkybes bei remdamasis asmeniniu ginčo teisinius santykius reglamentuojančių teisės normų suvokimu. Šios teisės realizavimas negali būti laikomas atsakomybę lengvinančios aplinkybės nepripažinimo priežastimi. Nagrinėjamoje byloje kilęs ginčas dėl pagal dovanojimo sutartis gautų pajamų pripažinimo apmokestinamosiomis pajamomis susijęs su skirtingu bylos

faktinių aplinkybių vertinimu ir skirtingų teisės aktų nuostatų, esant nustatytoms aplinkybėms, suvokimu, todėl būtų neteisinga ir nepagrįsta reikalauti iš mokesčių mokėtojo besąlygiškai pripažinti mokesčių administratoriaus pateiktą teisinį nustatytų aplinkybių kvalifikavimą ir nesinaudoti jam suteikta teise (MAJ 144 straipsnis) ginčyti mokesčių administratoriaus nustatytą mokestinę prievolę. Pažymėtina, kad teisės į gynybą užtikrinimo neatsiejama dalis yra teisė būti išklaustam, kuria, vykdant administracinę procedūrą, bet kuriam asmeniui užtikrinama galimybė tinkamai ir veiksmingai pareikšti nuomonę iki sprendimo, galinčio neigiamai paveikti jo interesus, priėmimo (pavyzdžiui, žiūrėti: Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) 2011-12-21 sprendimo Nr. C 27/09 64 ir 65 punktus, 2012-11-22 sprendimo Nr. C277/11 87 punktą, 2014-11-05 sprendimo Nr. C166/13 46 punktą ir kt.). Teisės būti išklaustam turi būti paisoma, net jei taikytinuose teisės aktuose tokio formalumo aiškiai nenumatyta (LVAT 2021-12-01 sprendimas adm. byloje Nr. eA-2105-968/2021).

Komisijos vertinimu, iš aplinkybės, jog Pareiškėjas pastabose dėl patikrinimo akto nenurodė, kad pripažįsta padarytą pažeidimą, negali būti daroma priešinga išvada, leidžianti nepripažinti lengvinančios aplinkybės buvimo. Komisija atkreipia dėmesį, kad galutinė paties mokesčių administratoriaus pozicija dėl pažeidimo kvalifikavimo ir apimties yra suformuluojama tik administraciniu sprendimu, t. y. priėmus sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo. Taip pat, Komisijos nuomone, savo nuomonės dėl patikrinimo akto išvadų pateikimas realizuojant savo teisę į gynybą, negali būti vertinamas kaip pažeidimo nepripažinimas.

Apibendrinama išdėstytas aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad paties mokesčių administratoriaus konstatuotą aplinkybę, jog Pareiškėjas mokestinio patikrinimo metu bendradarbiavo, yra pagrindas pripažinti lengvinančia aplinkybe apskaičiuojant mokėtinos baudos dydį, nes priešingas vertinimas, kaip jau nurodyta pirmiau, pažeistų Pareiškėjo teisę ginčyti konstatuotą pažeidimą, o vien pastabų dėl patikrinimo akto pateikimas ar skundo mokestiniame ginče padavimas lemtų mokesčių mokėtoju didesnę mokestinę prievolę. Akcentuotina, kad bauda atlieka dvi skirtingas paskirtis: viena paskirtis yra bausti, o kita – atgrasyti nuo tokių pažeidimų ateityje tiek patį pažeidėją, tiek kitus asmenis (LVAT 2011-11-18 nutartis adm. byloje Nr. A-143-2619-11, 2019 07-31 nutartis adm. byloje Nr. A-1811-575/2019 ir kt.). Komisija pažymi, jog mokesčių administratorius skundžiamame sprendime nustatęs dvi atsakomybę sunkinančias ir nenustatęs Pareiškėjo mokestinės atsakomybės lengvinančių aplinkybių, pritaikė didesnę nei vidutinę 80 proc. dydžio baudą (vidutinė bauda – 60 proc.). Komisijai nustačius, jog mokesčių administratorius nepagrįstai nusprendė, kad Pareiškėjo atsakomybę lengvinančios aplinkybės, susijusios su bendradarbiavimu, nėra, pritaiktos sankcijos dydis, Komisijos vertinimu, nėra pagrįstas ir teisingas, kadangi bauda paskirta neįvertinus atsakomybę lengvinančios aplinkybės, todėl paskirta didesnė nei galėjo būti paskirta bauda, vadovaujantis MAJ 140 straipsnio 5 dalies 2 punktu (mokesčių administratorius, skirdamas konkrečią baudą, vertina šio straipsnio 2 dalies 1–4 punktuose nurodytas aplinkybes ir baudos dydį skaičiuoja nuo baudos vidurkio). Atsižvelgdama į tai, Komisija vertina, kad yra pagrindas Pareiškėjui paskirtos baudos mažinimui, todėl mažina ją iki 70 proc. dydžio, atitinkamai, skiriama 35921 Eur GPM bauda (51315,12 Eur x 70 proc.).

Dėl atleidimo nuo GPM delspinigių ir GPM baudos

Pareiškėjui skundžiamu sprendimu apskaičiuoti 21218,81 Eur GPM delspinigiai ir skirta 41052 Eur GPM bauda (80 proc. dydžio), kuri, kaip minėta pirmiau, šiuo Komisijos sprendimu sumažinta iki 35921 Eur (70 proc.). Pareiškėjas neginčija aritmetinio GPM delspinigių apskaičiavimo pagrįstumo, bet prašo Komisijos atleisti nuo 20 proc. GPM delspinigių, remiantis MAJ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais, akcentuodamas, kad bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, operatyviai teikė

informaciją ir paaiškinimus, o mokestinis patikrinimas vyko beveik 10 mėnesių, nors nebuvo sudėtingas (pvz., neįtraukti užsienio šalių mokesčių administratoriai, pajamos yra tik iš Lietuvos šaltinių). Kaip minėta, Pareiškėjas prašo sumažinti paskirtą baudą iki 50 proc. dydžio.

Komisija, pasisakydama dėl MAJ 8 straipsnio 3 dalyje nustatytų teisės principų taikymo, primena, kad LVAT, formuodamas teismų praktiką dėl mokesčių mokėtojų atleidimo nuo delspinigių ir baudų sumokėjimo, vadovaujasi ne tik MAJ įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių (baudų) pagrindais, bet ir laikosi pozicijos, kad, sprendžiant mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų baudų ir delspinigių klausimus, turi būti vadovaujamasi teisingumo ir protingumo kriterijais. Taip pat teismas atsižvelgia į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo (toliau – Konstitucinis Teismas) suformuotą doktriną dėl skiriamų sankcijų už įstatymų pažeidimus (2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2343/2011, 2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3447/2011, 2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2544/2011, 2011-09-08 nutartis adm. byloje Nr. A-575-2144/2011, 2014-03-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-971/2014). Tačiau akcentuotina, kad atleidimas nuo ekonominių sankcijų mokėjimo yra galimas tik esant išskirtinėms aplinkybėms (pvz., LVAT 2017-11-06 nutartis adm. byloje Nr. A-1146-602/2017, 2018-02-06 nutartis adm. byloje Nr. A-144-602/2018, 2020-07-29 nutartis adm. byloje Nr. eA-3155-968/2020 ir kt.), kurios buvo nulemtos norminių aktų reikalavimų neatitinkančių mokesčių administratoriaus veiksmų, jo neveikimo – pavyzdžiui, nepateisinamai ilgai truko mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmai, mokesčių administratorius nepagrįstai ilgai delsė atnaujinti mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmus po mokestinio patikrinimo sustabdymo, pirminio patikrinimo metu nevisapusiškai įvertintos su apmokestinimu susijusios aplinkybės, dėl kurių kilo būtinybė atlikti pakartotinius tikrinimo veiksmus, o visą šį laikotarpį buvo skaičiuojami delspinigiai, ir pan., arba tais atvejais, kai yra akivaizdu, kad apskaičiuoti delspinigiai (atliekantys biudžetui laiku nesumokėtų mokesčių kompensacinę funkciją) dėl savo dydžio (pvz., artimas ar net viršijantis pačią mokestinę prievolę) būtų neadekvatūs padarytam pažeidimui, taip pat turi būti vertinamos ir pažeidimo padarymo aplinkybės. Reikšmingomis aplinkybėmis, sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų (baudų, delspinigių) klausimą, LVAT pripažįsta ir tokias aplinkybes, kaip mokestinio patikrinimo, mokestinio ginčo trukmė, mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmų atlikimo operatyvumas (2011-09-19 nutartis adm. byloje Nr. A-556-3447/2011), paties mokėtojo elgesys kontrolės veiksmų metu ar po jų (2011-10-10 nutartis adm. byloje Nr. A-556-2544/2011, 2014-03-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-971/2014), geranoriškas ir aktyvus mokesčių mokėtojo bendradarbiavimas, apskaičiuotų (nesumokėtų) mokesčių sumokėjimas, teisės normų reikalavimų neatitinkantys, neoperatyvūs mokesčių administratoriaus veiksmai kontrolės procedūrų ir mokestinio ginčo metu (detaliai šios aplinkybės aptartos LVAT 2014-03-17 nutartyje adm. byloje Nr. A-556-990/2014), taip pat tam tikros mokesčių mokėtoją apibūdinančios aplinkybės – amžius, socialinė grupė, sveikatos problemos ir pan. (LVAT 2014-03-17 nutartis adm. byloje Nr. A-556-990/2014, 2014-06-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1375/2014). Tačiau, pažymėtina ir tai, kad šios teismų praktikos suformuotos taisyklės įprastai pripažįstamos sudarančiomis pagrindą atleisti mokesčių mokėtoją ne nuo visų, o nuo dalies delspinigių (ar baudų) mokėjimo, nes laikomasi pozicijos, jog yra nustatyti mokesčių teisės aktų pažeidimai, todėl atleidžiant mokesčių mokėtoją nuo visų ekonominių sankcijų, jos neatliktų jų skyrimu numatytų tikslų: poveikio konkrečiam mokesčių mokėtojui, bendrosios prevencijos.

Taigi, taikant teisingumo ir protingumo kriterijus, vertintini visų mokestinių teisinių santykių dalyvių veiksmai mokesčių administravimo procese. Teisingumo siekimas suprantamas, kaip siekimas protingos skirtingų interesų pusiausvyros, atsižvelgiant į abiejų šalių interesus bei pareigas (mokesčių mokėtojo prievolę teisingai mokėti ir deklaruoti

mokesčius bei mokesčių administratoriaus pareigą skatinti savanorišką mokesčių mokėjimą).

Komisija, įvertinusi ginčo byloje pateiktą informaciją, remdamasi MAĮ 8 straipsnio 3 dalimi bei pirmiau išvardintais teismų praktikos suformuotais kriterijais, konstatuoja, jog byloje nustatytos aplinkybės, sudarančios pagrindą Pareiškėją atleisti nuo dalies delspinigių ir baudos mokėjimo: Pareiškėjo mokestinis patikrinimas pradėtas 2024-12-18 ir baigtas 2025-09-25, mokestinis patikrinimas nuo 2025-01-21 iki 2025-09-11 (beveik 8 mėnesius) buvo sustabdytas dėl papildomos informacijos gavimo; tikrintas laikotarpis – 2019-01-01–2021-12-31, todėl delspinigiai apskaičiuoti už beveik 4 metus (už laikotarpį nuo 2021-11-01 iki 2025-09-25); bendra delspinigių (21218,81 Eur) ir baudos (35921 Eur) suma (57139,81 Eur) viršija Pareiškėjui papildomai apskaičiuotą GPM prievolę (51315,12 Eur); Pareiškėjas bendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, teikė paaiškinimus ir dokumentus. Todėl, atsižvelgus į aptartas aplinkybes, bendrą GPM ir delspinigių ir baudos dydį, ilgą delspinigių skaičiavimo laikotarpį, bei siekiant užtikrinti už mokestinių prievolių taikomų ekonominių priemonių proporcingumą, konstatuotina, kad Pareiškėjas atleistas nuo 20 proc. GPM delspinigių ir GPM baudos mokėjimo, t. y. nuo 4243,76 Eur (21218,81 Eur x 20 proc.) GPM delspinigių ir nuo 7184 Eur (35921 Eur x 20 proc.) GPM baudos, remiantis MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintais protingumo ir teisingumo kriterijais.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Komisijos darbo reglamento 44.4 papunkčiu, Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 8 straipsnio 3 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 4 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Atnaujinti Pareiškėjo 2025-12-14 skundo dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-11-25 sprendimo Nr. (21.222 Mr) FR0682-262 nagrinėjimą.

2. Pakeisti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-11-25 sprendimą Nr. (21.222 Mr) FR0682-262: vietoj nurodymo Pareiškėjui sumokėti į valstybės biudžetą 51315,12 Eur GPM, 21218,81 Eur GPM delspinigius ir 41052 Eur GPM baudą, nurodyti Pareiškėjui sumokėti į valstybės biudžetą 51315,12 Eur GPM, 16975,05 Eur GPM delspinigius ir 28737 Eur GPM baudą.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo 1 dalimi, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 20 straipsnio 3 dalį, 29 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 3 dalį, mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su šio Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo 2 dalimi, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo jo gavimo dienos.

Skundas paduodamas pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>.

Komisijos pirmininkė

Vilma Vildžiūnaitė

Komisijos narė

Gvida Ivanauskienė

Komisijos narė

Kristina Jakštienė

Komisijos narė

Raimonda Juodkaitė

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė